

Statnett
PO Box 5192
0302 Oslo

Vår dato: Vår dato: **18 APR 2011**

Vår ref.: Vår ref.: NVE 201004909-30 km/ims

Arkiv: 617

Deres dato: 22.03.2011

Deres ref.: Svein Erik Fjellstad

Saksbehandler:

Ivar M. Sæveraas

22 95 92 82

Godkjenning av miljø- og transportplan for 420 kV kraftledning Sima – Samnanger, strekningen Sima - Mødalen

Vi viser til miljø- og transportplan av 22.12.2010 med endringer av 21.3.2011 og tilhørende kart. datert 16.2.2011. Vi viser også til e-post av 14.3, 16.3 og 24.3.2011 fra Statnett v/Svein Erik Fjellstad samt møte i NVE 21.3.2011 der planen ble gjennomgått.

Bakgrunn

Statnett SF fikk den 30.5.2008 konsesjon for bygging og drift av kraftledningen Sima-Samnanger. Etter klagebehandling ble konsesjonen stadfestet av Olje- og energidepartementet 2.7.2010. I august 2010 ble det besluttet å gjennomføre en uavhengig fornyet gjennomgang av ulike sider ved sjøkabel som alternativ til luftledning i Hardanger. Som konsekvens av dette ble fremdriften av prosjektet delt i to. Det ble åpnet for anleggstart på strekningen Mødalen – Samnanger, mens strekningen Sima – Mødalen ble lagt på is i påvente av disse utredningene. OED gav i brev av 1.3.2011 klarsignal til at også strekningen Sima – Mødalen kunne påbegynnes.

I konsesjonen er det satt vilkår om at det skal utarbeides en transportplan for bygging, drift og vedlikehold av kraftledningen. Det var satt krav om at planen skal drøftes med berørte kommuner, grunneiere og Fylkesmannen. Det ble også satt vilkår om utarbeidelse av en miljøplan som ivaretar hensynet til miljøet under anleggsarbeidet. NVE har tidligere, ved brev av 8.10.2010 godkjent miljø- og transportplanen for strekningen fra Mødalen i Kvam herad til Samnanger transformatorstasjon i Samnanger kommune.

Planens formål og innhold

Kraftledningstraséen og annen permanent arealbruk er fastlagt i konsesjonen, og er ikke gjenstand for ny vurdering i miljø- og transportplanen. Miljø- og transportplanen beskriver hvordan anlegget skal gjennomføres slik at man på en god måte kan ta hensyn til naturmiljø, kulturminner og andre allmenne og private interesser som er fremkommet under konsesjons- og konsekvensutredningsprosessen.

E-post: nve@nve.no, Internett: www.nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Telefaks: 22 95 90 00

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor	Region Midt-Norge	Region Nord	Region Sør	Region Vest	Region Øst
Drammensveien 211	Vestre Rosten 81	Kongens gate 14-18	Anton Jenssensgate 7	Naustdalsvn. 1B	Vangsveien 73
Postboks 5091, Majorstuen	7075 TILLER	8514 NARVIK	Postboks 2124	Postboks 53	Postboks 4223
0301 OSLO	Telefon: 72 89 65 50	Telefon: 76 92 33 50	3103 TØNSBERG	6801 FØRDE	2307 HAMAR
			Telefon: 33 37 23 00	Telefon: 57 83 36 50	Telefon: 62 53 63 50

Miljø- og transportplanen skal bidra til å begrense terrenginngrep under anleggsarbeidet, blant annet av hensyn til naturmiljø, og sørge for at opprydding blir gjort på en skånsom måte. Planen skal bidra til å redusere og unngå negative miljøvirkninger ved så vel bygging som drift og vedlikehold av kraftledningen. Planen beskriver transportsystemet og hvilke hensyn som skal tas til naturmangfold og kulturmiljø i forbindelse med bygging og vedlikehold.

Planen redegjør for begrensninger i anleggsarbeidet i enkelte områder over spesielle perioder av året og gir særlige føringer for de enkelte aktuelle og nødvendige inngrep/anlegg. Herunder også begrensninger i skogrydding i ledningstraséen. Transportsystemet og områder med restriksjoner er spesifisert og vedlagt planen, og i tillegg avmerket på kart i målestokk 1:25.000 og 1: 10.000. Stedfestede veier, rigg-, vinsj- og trommeplasser er spesifisert i forhold til grunn- og hjemmelshaver og kommune.

Planen beskriver og stedfester viktige kulturmiljøer/kulturminner og naturområder i umiddelbar nærhet til ny 420 kV-ledning og viser hvilke hensyn som må tas og restriksjoner som er lagt på den enkelte lokalitet.

Hensynet til natur- og miljø skal sikres i alle faser av utbyggingsprosjektet. Det legges derfor opp til en systematisk planlegging, rapportering og miljøoppfølging av utbyggingen.

Det er gjennomført kulturminneundersøkelser etter kulturminnelovens § 9 i regi av Hordaland fylkeskommune. Både ledningstraséen, riggplasser og adkomstveger er undersøkt. Det er flere steder påvist konflikt mellom kulturminner/kulturmiljøer og den planlagte kraftledningen og aktuelle anleggsarbeider. Planen angir hvordan man skal unngå å skade kulturminner.

Kulturminner/kulturmiljøer i nærheten av anleggsområdet vil bli fysisk merket og avsperrert for å unngå konflikt med anleggsarbeidene (jf. planen, karter og vedlegg). Byggherren er ansvarlig for at automatisk fredede kulturminner og relevante nyere tids kulturminner er merket i terrenget.

Undersøkelser av sårbart fugleliv er gjennomført i 2009 og 2010, og det er foreslått avbøtende tiltak. Miljø- og transportplanen inkluderer hensynet for å unngå skader på verdifulle naturtyper og sårbare vegetasjon.

Planen legger til grunn prinsippene i Naturmangfoldloven. Myndigheter, grunneiere og berørte interesser har gitt innspill til miljøkrav for ledningsprosjektet. Kunnskapsgrunnlaget bygger i all hovedsak på konsekvensutredningen med underliggende fagrapporter på de ulike temaene supplert med de over nevnte ornitologiske undersøkelsen gjennomført etter at konsesjon ble gitt.

Vedtak

Med hjemmel i NVEs anleggskonsesjon og ekspropriasjonstillatelse av 30.5.2008 og OEDs stadfesting av 2.7.2010, godkjenner NVE fremlagte miljø- og transportplan for bygging av 420 kV kraftledning Sima – Samnanger på strekningen fra Sima kraftverk i Eidfjord kommune til Mødalen i Kvam herad via Ulvik og Granvin herad.

Vårt vedtak forutsetter at de fremlagte planer for miljø og transport ikke går ut over vilkår og forutsetninger gitt i konsesjonen.

Vilkår

Vi viser til vilkår fastsatt av NVE i konsesjonen av 30.5.2008 og i OEDs stadfesting av konsesjonen i brev av 2.7.2010. Utover dette settes det følgende vilkår i tilknytning til miljø- og transportplanen:

- NVE skal orienteres om når anleggsarbeidet starter og når anlegget blir satt i drift.
- Det kan fra NVE bli stilt krav om ytterligere detaljering og krav til dokumentasjon for deler av anlegget.
- Byggherren er ansvarlig for at automatisk fredede kulturminner og nyere tids kulturminner er merket og avsperrert i terrenget. Ingen aktivitet eller ferdsel er tillatt innenfor avmerkete områder.
- Angitt terrengtransport nr 3 gjennom kulturminneområde C3 ved Jonstøl i Ulvik, kan ikke benyttes uten at det er innhentet tillatelse fra kulturminnemyndighetene.
- Det er en forutsetning at trasérydding, anleggsarbeid og transport gjennomføres slik at det tas hensyn til flora og fauna, jf vedlegg 2 i miljø- og transportplanen.
- Helikopterflyving skal tilpasses for å unngå unødig forstyrrelser av hjortevilt i de perioder de er sårbare for stress.
- Begrenset skog-/vegetasjonsrydding skal gjennomføres om mulig og i størst mulig grad på de strekninger der det er satt vilkår om kamuflerende tiltak. I de tilfeller der rydding av skog med større dimensjoner ønskes lagt igjen, skal arbeidene og virket tilfredsstillende. Forskrift om berekraftig skogbruk av 7.6.2006.
- Nye permanente veier som tidligere ikke er behandlet som en del av konsesjonen for kraftledning Sima – Samnanger, og som det heller ikke er gitt tillatelse til etter annet lovverk, kan ikke bygges uten at det er søkt om og gitt tillatelse til dette etter energiloven. Dette gjelder følgende veier på kart av 16.2.2011:
  - Veg nr. 211 ved Langvotnevatnet i Kvam som er planlagt bygd som ny skogsbilveg.
  - Veg nr. 181 og nr. 182 ved Rosseland i Kvam som er planlagt som ny traktorveg.
  - Veg nr. 402 og nr. 403 ved Aurdal i Ulvik som er planlagt som en forlengelse av eksisterende traktorveier.
- Dersom virksomheten avdekker vesentlige avvik ved bygging og drift av anleggene som har medført, eller som kan medføre betydelig skade på miljø, plikter virksomheten uten unødig opphold å rapportere dette til NVE. Rapportering må også angi hvilke tiltak som er eller vil bli iverksatt for å lukke avviket, hindre gjentakelser og avbøte mulige skader

Medvirkning i planprosessen

Planen er utarbeidet i samråd med de berørte kommunene, Eidfjord, Ulvik, Granvin og Kvam, samt tilgrensende Voss kommune, og er forelagt fylkesmannen i Hordaland, miljøvernavdelingen. Berørte grunneiere og rettighetshavere er kontaktet i forbindelse med planleggingen av transportsystemet og traséryddingen. Grunneiermøter ble gjennomført i perioden 21.3-23.3.2011.

Statnett har gjennomført følgende møter med fylkeskommunen og berørte kommuner, og hovedpunktene fra disse møtene er oversendt ved motereferater.

- Hordaland fylkeskommune (møte 25.2.2010)
- Kvam herad (6.12.2010)
- Granvin herad (6.12.2010)
- Voss kommune (5.1.2011) (anleggsarbeide nær opp til grensen mot Voss)

- Ulvik herad (30.11.2010)
- Eidfjord kommune (30.11.2010)

NVEs vurdering

NVE mener at planen på en god måte beskriver hvordan hensynet til natur og miljø skal ivaretas i anleggs- og driftsfasen, blant annet gjennom restriksjoner for transport av personell og materiell. Planen beskriver også krav til etterarbeider og opprydding etter at anleggsarbeidet er avsluttet. Konesjonæren har også gjennomført en medvirkningsprosess for planarbeidet i tråd med kravene gitt i konsesjonsvilkårene.

Kulturminnemyndighetene og gjennomførte kulturminneundersøkelser påviser at det kan oppstå direkte konflikt med automatisk fredete kulturminner eller viktige kulturmiljøer. Statnett opplyser at de har vurdert justeringer av traséer og masteplasser så langt det er råd utifra gitt konsesjon og en samlet vurdering av teknikk og miljø. NVE mener at planen gir en god beskrivelse av hvordan anleggsarbeidet skal gjennomføres for å unngå skade på kulturminner og kulturmiljø. Herunder både merking av kulturminner, forbudssoner, transportkorridorer og bruk av transportmatter for å unngå skader på gammel ferdsselsvei. Større omlegginger av ledningstrasé er ikke aktuelt da traséene og annen permanent arealbruk er fastlagt i konsesjonen og derfor ikke er gjenstand for ny vurdering i miljø- og transportplanen. Kulturminnemyndighetene har påpekt konflikt ved planlagt terrengtransport (nr 3) gjennom viktig og sammensatt kulturmiljø (område C3) ved Jonstøl i Ulvik. Dette er en kort terrengtransport fra eksisterende traktorvei og inn til traséen. NVE kan ikke se at det finnes noen god alternativ trasé for terrengtransport i dette området. Terrengtransport gjennom dette kulturmiljøet forutsetter tillatelse fra kulturminnemyndighetene. Helikoptertransport eller bruk av vegetasjonmatter må vurderes.

Planen redegjør både for bruk av eksisterende veier, planlagte nye veier, terrengtransport og midlertidige riggområder. De planlagte nye veiene er tenkt bygget dels av Statnett med hjemmel i konsesjon etter energiloven og dels av andre aktører med hjemmel i annet lovverk. For noen av de planlagte veiene som er vist i miljø- og transportplanen, foreligger det ikke tillatelse til bygging og drift. Disse er listet opp under vilkårene over, og kan ikke bygges uten at det er innhentet særskilt tillatelse for det. Dersom Statnett ønsker å bygge disse veiene må dette begrunnes særskilt og omsøkes etter energiloven.

Når det gjelder planlagt vei nr 10 i Folkedal i Granvin, er det forutsatt at Hardanger Energi skal bygge denne i tilknytning til bygging av konsesjonsgitt utvidelse/fornyning av Folkedal kraftverk. Vi gjør oppmerksom på at dette anlegget ikke kan påbegynnes før NVE har godkjent detaljplan for miljø og landskap for dette kraftverket. NVE har ikke mottatt denne planen for behandling.

Miljø- og transportplanen redegjør for en del midlertidig arealbruk bl.a. i form av riggområder og terrengtransport utenfor kraftledningskorridoren som heller ikke tidligere er beskrevet i søknad om konsesjon og ekspropriasjonstillatelse. Vi gjør oppmerksom på at gjennomføringen av disse tiltakene forutsetter minnelig avtale med berørte grunneiere og rettighetshaver.

NVE vil også anbefale Håndbok i økologisk restaurering – Forebygging og rehabilitering av naturskader på vegetasjon og terreng, Forsvarsbygg april 2010. Håndboken bygger bl.a. på erfaring fra energi- og vannkraftanlegg. Gode erfaringer og løsninger bør utnyttes for dette anlegget.

Det er lagt stor vekt på avbøtende tiltak i planen som skal gjennomføres basert på vilkår fastsatt i energiloven og forskrift til energiloven, og prinsippene i naturmangfoldloven § 12 om forsvarlige teknikker og driftsmetoder. NVE vil anbefale at Statnett også legger til grunn prinsippene i *Håndbok i økologisk restaurering (Forsvarsbygg 2010, Forebygging og rehabilitering av naturskader på vegetasjon og terreng)*.

Annet

For anlegg for overføring eller omforming av elektrisk energi som har konsesjon etter energiloven, gjelder ikke plan- og bygningsloven (pbl) med unntak av kapittel 2 og 14. Det betyr at det for gjeldende anlegg verken er nødvendig med dispensasjon fra gjeldende kommunale arealplaner eller kommunal byggesaksbehandling, jf pbl §1-3.

NVE vil føre tilsyn med utførelsen for å påse at arbeidene utføres i tråd med konsesjonsvilkår og godkjente planer, samt at anleggsområdet blir tilfredsstillende istandsatt. NVE vil i tillegg kunne legge føringer for utførelse og istandsetting som en del av tilsyn og oppfølging i byggeperioden.

Vi minner om at helikopterselskapene må søke om bruk av alle aktuelle landingsplasser (riggområder). Vi minner også om at konsesjonæren må innhente nødvendig tillatelse for eventuell frigivelse av fredete kulturminner dersom direkte konflikt ikke kan unngås.

NVE ber om at Statnett informerer berørte grunneiere og rettighetshavere om vedtaket.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningsloven kap. VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby

avdelingsdirektør

Tormod Eggen

seksjonssjef

Kopi: Kvam herad, Grovagjelet 16, 5600 Norheimsund
Samnanger kommune, Kommunehuset, 5650 Tysse
Granvin herad, Postboks 13, 5733 Granvin
Ulvik herad, Skeiesvegen 3, 5730 Ulvik
Eidfjord kommune, Simadalsvegen 1, 5783 Eidfjord
Voss kommune, Boks 145, 5701 Voss
Hordaland fylkeskommune, postboks 7900, 5020 Bergen
Fylkesmannen i Hordaland, Kaigaten 9, 5020 Bergen